

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΛΟΥΚΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Ε'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Φόβος καὶ τρόμος περικαταλαμβάνει τὴν ἀθλίαν ψυχὴν μου, ὅταν λαμβάνω κατὰ νοῦν τὸν ἐλεεινὸν πλούσιον τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου: Ποῖα τὰ ἁμαρτήματα αὐτοῦ, διὰ τὰ ὅποια κατεδικάσθη εἰς τοσαύτην φοβεράν βασανον; αὐτὸς οὐδὲ εἰδωολάτρης, οὐδὲ ἐπίορκος, οὐδὲ τῶν ἑορτῶν περιφρονητής, οὐδὲ τῶν γονέων ὕβριστης, οὐδὲ μοιχός, οὐδὲ κλέπτης, οὐδὲ φονεὺς, οὐδὲ ψευδομάρτυς, οὐδὲ τῶν ξένων πραγμάτων ἐπιθυμητής· « Ἐνεδιδύσκετο, λέγει τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, πορφύραν καὶ βύσσον », ἤγουν λαμπρὰ καὶ πολύτιμα ἐνδύματα· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἄρα γε τοσαύτη καταδίκη; « Εὐφραίνεται, » λέγει, καθ' ἡμέραν λαμπρῶς, ἤγουν ἔτρωγεν, ἔπινεν, ἐχόρευεν, ἐψαλλεν, ἐγάλα· ἀλλὰ διὰ ταῦτα τίση βάσανος; Naί, διὰ

ταῦτα· ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ καθ' ἡμέραν προσηλωμένος, ὑπὲρ αὐτῶν κατεδαπάνη τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, εἴτα, κλείων τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ, οὐκ ἤλθει τὸν πτωχὸν Λάζαρον, ὅσις, ἀσθενὴς καὶ καθηλωμένος, κατέκειτο εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν σκυλάκων λειχόμενος.

Οὐαὶ λοιπόν! Ποσάκις ἐγὼ, ἐνδεδυμένος λαμπρὰ καὶ πολύτιμα ἐνδύματα, ἔχων δὲ καὶ ἄλλα ἐν ταῖς ἀποθήκαις μου σηπτόμενα, συναντῶ τὸν Λάζαρον γυμνὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους στένοντα, ἀποσρέφω δὲ τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτοῦ, καὶ διώκω ἀπὸ τῆς μνήμης μου τὴν ἔννοιαν τῆς τούτου γυνώσεως; Ποσάκις ἐγὼ μὲν κάθημαι εἰς τράπεζαν γέμουσαν πολλῶν καὶ ποικίλων βρωμάτων καὶ ποτῶν, καὶ ἐσθίω, καὶ πίνω,

καὶ εὐφραίνομαι, βλέπω δὲ τὸν Λάζαρον πεινῶντα καὶ λιμώττοντα, καὶ οὐδὲ ἐκ τῶν περισσευόντων καὶ πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης μου ψιχίων δίδωμι αὐτῷ; Ποσάκις ἔρχεται ὁ Λάζαρος εἰς τὸν πυλῶνα τῆς οἰκίας μου γυμνός, ἀσθενής, τετραυματισμένος, καὶ κρούει τῆς οἰκίας τὴν θύραν, καὶ ζητῶν τὸ ἑλὸς μου περιμένει, ἀντὶ δὲ παραμυθίας εὐρίσκει ὁδύνην, λείχουσι τὰ ἔλκη αὐτοῦ οἱ κύνες μου, ἤγουν περιφρονῶσι, καὶ διώκουσιν αὐτὸν οἱ δοῦλοι τῆς οἰκίας μου; Ταῦτά εἰσιν ἁμαρτήματα μεγάλα καὶ φρικτῆς κολάσεως πρόξενα, καὶ ὅμως σχεδὸν οὐδεὶς λογίζεται αὐτὰ ἁμαρτήματα· πάντες σχεδὸν πλανῶνται, νομίζοντες, ὅτι, ἐὰν ἐλεήσωσι τὸν πτωχόν, κατορθοῦσιν ἔργον ἀρετῆς, ἐὰν δὲ μὴ ἐλεήσωσιν αὐτόν, οὐδόλως ἁμαρτάνουσι. Καὶ τὸ μὲν σημερινὸν εὐαγγέλιον κηρύττει φανερά, ὅτι ὁ πλούσιος κατεδικάσθη εἰς τὸ πῦρ, ἐπειδὴ, μόνος ἀπολαμβάνων τοῦ πλούτου αὐτοῦ, καὶ καταναλίσκων αὐτόν ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν τρυφαῖς αὐτοῦ, οὐδέποτε ἠλέησε τὸν πτωχόν· ἡ πλάνη ὅμως ἄχρι τῆς σήμερον διαμένει. Ἀνάγκη οὖν ἐστὶν ἵνα ἐξετάσωμεν ποῦ ἡ τοιαύτη πλάνη στηρίζεται· ἐκ τούτου δὲ μανθάνομεν καὶ τὸ διὰ τί τοσοῦτον βαρέως ἁμαρτάνει ὅστις οὐκ ἐλεεῖ τοὺς πένητας.

Ἡ πρὸς τοὺς πένητας ἐλεημοσύνη, λέγουσί τινες, οὐκ ἐστὶ χρέος, ἐπειδὴ οὐκ ἐστὶν ἐντολὴ τοῦ δεκαλόγου· ὅθεν ὅστις οὐκ ἐλεεῖ τοὺς πένητας, ἐκαῖνος οὐδόλως ἁμαρτάνει. Τοῦτό ἐστι ψεῦδος· διότι ἡ δευτέρα ἐντολὴ, ἡ μεγάλη καὶ ὁμοία τῇ πρώτῃ, παραγγέλλει τὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς

ἐλεημοσύνην· « Ἀγαπήσεις, λέγει, τὸν πλη- ^{Ματ. 22, 39.}
 » σίον σου ὡς σεαυτόν »· τίνι δὲ τρόπῳ πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον, ἐξήγησεν ὁ ἐπιστήμιος Ἰωάννης, εἰπὼν « Τεκνία, ^{1. Ἰωάν. 3, 18.}
 » μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ^{1.}
 » λ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ ». Μὴ θαρρῆς οὖν, ὅτι, λέγων διὰ τοῦ στόματός σου καὶ τῆς γλώσσης σου, Ἐγὼ ἀγαπῶ τὸν πλησίον μου, ἐπλήρωσας τὴν ἐντολήν· διότι, ἵνα πληρώσης αὐτήν, πρέπον ἐστίν, ἵνα ἀγαπήσῃς αὐτόν « ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ »· μὴδὲ νομίσῃς, ὅτι, ὅταν μὴδὲ ἐπιβουλεύῃς, μὴδὲ κατατρέχῃς, μὴδὲ μισῇς τὸν πλησίον σου, τότε ἐπλήρωσας τὴν ἐντολήν· διότι, ἵνα ἐκπληρώσῃς αὐτήν, ἀνάγκη ἐστίν, ἵνα « Ἐργῳ καὶ ἀληθείᾳ » ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· σὺ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐπιβουλεύεις, οὐδὲ κατατρέχεις, οὐδὲ μισεῖς σεαυτόν, ἀλλὰ καὶ τρέφεις, καὶ ἐνδύεις, καὶ κατὰ πάντα τρόπον ἀναπαύεις· τότε οὖν μόνον ἐκπληροῖς τὴν ἐντολήν, ὅταν, ἔχων δύο χιτῶνας, δίδῃς τὸν ἓνα τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὅταν, ἔχων τροφάς, παιῆς τὸ αὐτό, καὶ ὅταν, ἔχων ὑπάρχοντα, πράττης ^{Λουκ. 3, 11, 19, 8.}
 ὅπερ ἔπραξεν ὁ Ζακχαῖος, ὅστις διένειμε τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ τοῖς πτωχοῖς. Ὅσον λοιπὸν χρέος ἔχομεν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς δευτέρας ἐντολῆς τοῦ δεκαλόγου, τοσοῦτον καὶ διὰ τὴν ἐλεημοσύνην· ἐκ τούτου δὲ φανερόν ἐστίν, ὅτι οἱ ἀσυμπαθεῖς καὶ ἀνελεήμονες παραβαίνουσι τὴν δευτέραν, τὴν μεγάλην καὶ ὁμοίαν τῇ πρώτῃ, ἐντολήν τοῦ θεοῦ.

Ἄλλος πάλιν λέγει· ὁ θεός, εἰς ὅσα ἐ-
 χάρισέ μοι, κατέστησέ με κύριον τούτων καὶ δεσπότην· ἀμεταμέλητα δὲ εἰσι τοῦ

θεοῦ τὰ χαρίσματα· ἐπεὶ δὲ λοιπὸν κατέστησέ με κύριον καὶ δεσπότην τῶν ὑπαρχόντων μου, οὐ κολάζει με, ἐὰν μὴ θελήσω δοῦναι ἐξ αὐτῶν τοῖς πτωχοῖς, διότι τοῦτο οὐκ ἔστι κατάλληλον τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ·

Τίς ἐδίδαξέ σε τοῦτο τὸ ὀλέθριον μάθημα; ἀληθῶς ὁ θεὸς πλουτίζει τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ πλουτίζει αὐτόν, οὐχ ἵνα σφετερίζηται τὸν πλοῦτον, καὶ καταναλίσκη αὐτόν εἰς τὰς τρυφὰς αὐτοῦ, ἢ κατακρύπτῃ, καὶ κατακλείῃ αὐτόν, μηδὲν μηδενὶ μεταδίδους, ἀλλ' ἵνα χορηγῇ ἐξ αὐτοῦ εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἀνοίγῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μεταδίδωσι τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν. Ὁ θεός, πλουτίζων τὸν ἄνθρωπον, καθιστᾷ αὐτόν οἰκονόμον καὶ διοικητὴν τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἔδωκεν αὐτῷ, ἵνα ἐν τῷ πρέποντι καιρῷ διαμερίζῃ ἐξ αὐτῶν τοῖς δεομένοις κατὰ ἀναλογίαν τῆς χρείας αὐτῶν. Ἀκουσον τί

1. Bx. 2, 7.
 12. περὶ τούτου λέγει αὐτὸς ὁ θεός· « Τίς ἄρα » ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, » ὃν καταστήσει ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας » αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον », ἀκούεις; οἰκονόμον ὀνομάζει τὸν πλούσιον· ἀκούεις καὶ τὸν λόγον, διὰ τὸν ὅποιον ὁ θεὸς κατέστησέ σε πλούσιον; » Τοῦ δοῦναι, λέγει, ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον »· ἵνα σιτομετρῇς, ἡγουν ἵνα χορηγῇς εἰς τοὺς πτωχοὺς κατὰ τὸ μέτρον τοῦ πλούτου σου καὶ τῆς χρείας αὐτῶν· καὶ ὅστις μὲν, λαβὼν τὸν πλοῦτον, οἰκονομεῖ αὐτόν κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, ἐκεῖνον καὶ ἐπαινεῖ ὁ θεός ὡς πιστὸν καὶ φρόνιμον οἰκονόμον, καὶ ἀνταμείβει διὰ τὴν καλὴν αὐτοῦ οἰκονομίαν· « Μακάριος, » λέγει, ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ Κύριος

» εὕρήσει ποιοῦντα οὕτως »· ὅστις δέ, λαβὼν τὸν πλοῦτον, σφετερίζεται αὐτόν ὡς ἴδιον, καὶ ἐσθίει, καὶ πίνει, καὶ μεθύσκειται, τοὺς πτωχοὺς παντελῶς ἀποστρεφόμενος, ἐκείνον ἐλέγχει ὡς ἄπιστον, καὶ χωρίζων αὐτόν ἀπὸ τῆς ὁμηγύρεως τῶν πιστῶν, καταδικάζει μετὰ τῶν ἀπίστων· « Καὶ διχοτομή- » σει, λέγει, αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ » μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει ». Ἐὰν ὁ θεός τοῦτον μὲν ἐπλούτιζεν, ἵνα, κύριος ὢν καὶ δεσπότης τῶν δοθέντων αὐτῷ ἀγαθῶν, ποιῇ, ὡς σὺ λέγεις, εἴτι ἂν θέλῃ, μηδὲν σιτομετρῶν τοῖς πτωχοῖς, ἐκεῖνον δὲ ἐπτώχιζεν, ἵνα πάσχη καὶ βασανίζηται, μηδενὸς τῶν τοῦ πλουσίου ἀγαθῶν μεταλαμβάνων, ἀδικίας ἔργον ἐποίει ὁ θεός· διότι φανερά ἀδικία ἐστὶν ἡ τοιαύτη ἀνισότης εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἐπίσης εἰσὶ πλάσματα αὐτοῦ· ὁ θεός ὁμως τοῦτον μὲν ἐποίησε πλούσιον, ἐκεῖνον δὲ πτωχόν, ἵνα ἐκάτερον σώσῃ· τὸν μὲν πλούσιον διὰ τῆς πιστῆς καὶ φρονίμου οἰκονομίας, ἡγουν τῆς εἰς τοὺς πτωχοὺς μεταδόσεως· τὸν δὲ πτωχόν διὰ τῆς εὐπειθοῦς καὶ ἀγογγύστου ὑπομονῆς καὶ καρτερίας.

Βλέπετε λοιπὸν ποῦ θεμελιούται ἡ πλάνη ἐκείνων, οἵτινες νομίζουσιν, ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη οὐκ ἔστι χρέους ἐκπλήρωσις, ἀλλ' ἀρετῆς κατόρθωμα; Αὐτῇ πλάνῃ, ἀδελφοί μου, προέρχεται οὐκ ἐκ τῆς πειθοῦς τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀσπλαγχνίας τῆς καρδίας. Ἡ ἀσπλαγχνία ἐστὶν ἡ δαμονιώδης ῥίζα αὐτῆς· ὁ ἀσπλαγχνος πλούσιος οὐδόλως αἰσθάνεται οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς πείνας στενοχωρίαν, οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς γυμνώσεως ταλαιπωρίαν, οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς ἀρρώστιας

αὐτοῦ·
46.

Λουκ. 12.
42.

Λουκ. 12.
48.

οδύνῃν, οὐδὲ τὴν ἐκ τῆς πτωχείας θλίψιν, ἣν πάσχει ὁ πτωχός· διὰ τοῦτο, ὅσα ἂν εἴπῃς αὐτῷ, οὐδὲ μαλάσσεται, οὐδὲ κλίνει εἰς ἔλεος καὶ οἰκτιρόν· ἀκούων δὲ τὴν κατάκρισιν τῶν ἀνελεημόνων, καὶ τὰ βραβεῖα τῶν ἐλεούντων, θέλων ἑαυτὸν δικαιῶσαι, προβάλλει τὰ προειρημένα παράλογα λόγια.

Εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐλεημοσύνης προτρέπει, ναί, καὶ ἡ δύναμις τῆς ἐντολῆς τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ φόβος τῆς κολάσεως, καὶ ἡ ἐλπίς τῆς ἀνταποδόσεως, πρότρέπει ὁμῶς περισσότερον ἢ εὐσπλαγχνία τῆς καρδίας. Ὁ εὐσπλαγχνος, ὅταν ἴδῃ ἄνθρωπον κινδυνεύοντα καὶ πάσχοντα, τοσοῦτον συντρίβεται ἡ καρδιά αὐτοῦ, ὥστε πάσχει, ὥσπερ ἂν εἰ ἐκινδύνευε καὶ ἔπασχεν αὐτός· ὅθεν καὶ κλαίει μετὰ τῶν κλαιόντων, καὶ θλίβεται μετὰ τῶν θλιβομένων· διό, ὅταν ἴδῃ τὸν ἐν ἀνάγκαις καὶ θλίψεσιν οὐχ ὑπὸ τῆς ἐντολῆς, οὐδὲ ὑπὸ τοῦ φόβου, οὐδὲ ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῆς ἀνταποδόσεως ἐλκόμενος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας εὐσπλαγχνίας κινούμενος, ἐλεεῖ αὐτόν· θεραπεύων δὲ τὴν ἀνάγκην τοῦ πτωχοῦ συνθεραπεύει ἅμα καὶ τὴν θλίψιν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζει δι' αὐτόν· ἐκ τούτου μετὰ τὴν μετάδοσιν τῆς ἐλεημοσύνης χαίρει καὶ εὐφραίνεται ὁ ἐλεήσας περισσότερον ἢ περὶ ὁ ἐλεηθείς. Τοῦτο, ὅπερ λέγω, γινώσκουσι καὶ αἰσθάνονται, ὅσοι εἰσὶν εὐσπλαγχνοί· ἡ τοιαύτη δὲ ἐλεημοσύνη ἢ ἐκ τῆς εὐσπλαγχνίας τῆς καρδίας προερχομένη ἐστὶν ἢ ἐλεημοσύνη ἢ ἀληθινή, ἢ ἀγία, ἢ ἡγαπημένη εἰς τὸν πολυεὐσπλαγχνον θεόν· διὰ τοῦτο ὁ πάνσοφος ἀπόστολος Παῦλος, γράφων πρὸς τοὺς Κορινθίους περὶ

ἐλεημοσύνης, παρήγγειλεν, ἵνα ἐλεῇ « ἕκαστος, καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ », ἡγουν κατὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ· οὐ διὰ τὴν λύπην, ἣν προξενεῖ ὁ φόβος τῆς κολάσεως, οὐδὲ διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνταποδόσεως· « Μὴ ἐκ λύπης ἢ ἀνάγκης· ἱλαρόν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός ». Τίς δὲ ἐστὶν ὁ ἱλαρὸς δότης; ὅστις φοβεῖται μὴ κολασθῇ, καὶ διὰ τοῦτο δίδωσιν; οὐχί, διότι ὁ φοβούμενος οὐκ ἐστὶν ἱλαρὸς, ἀλλὰ τεταραγμένος· τίς ἐστὶν ὁ ἱλαρὸς δότης; ἐκεῖνος, ὅστις ἐλεεῖ, ἵνα λάβῃ ἀνμοιβήν; οὐχί· διότι ὁ φιλοκερδὴς οὐκ ἐστὶν ἱλαρὸς, ἀλλ' ἀνήσυχος· δότης ἱλαρὸς ἐκεῖνός ἐστι μόνος, ὅστις, εὐσπλαγχνιζόμενος, μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἐλεεῖ.

Ἀλλὰ πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεσαι, λέγων· ἐὰν ἡ ἀσπλαγχνία ποιῇ τὸν ἄνθρωπον ἀνελεήμονα, ἡ δὲ εὐσπλαγχνία ἐλεήμονα, ὁ ἀνελεήμων οὐδόλως ἁμαρτάνει, διότι ἡ ἀσπλαγχνία καὶ ἡ εὐσπλαγχνία εἰσὶν ιδιώματα φυσικά· ἐὰν ἡ φύσις ἐποίησε τὰ νεῦρα τῶν αἰσθησέων μου σκληρὰ καὶ ἄκαμπτα εἰς τὰς προσβολὰς τῶν προκειμένων μοι θλιβερῶν πραγμάτων, ἐὰν ἡ καρὰς τῆς φύσεώς μου ἐποίησέ με ἀσυμπαθῆ καὶ δυσαισθητόν, τί πταίω ἐγὼ ἢ τί ἁμαρτάνω; Ἡμεῖς οὐκ ἀρνούμεθα, ὅτι κατὰ φύσιν οὗτος μὲν εὐκολα αἰσθάνεται τὴν θλίψιν τοῦ ἄλλου, ἐκεῖνος δὲ δύσκολα· ὁμολογοῦμεν, ὅτι τινὲς μὲν φύσει ἔχουσιν ἀπαλὴν καρδίαν, τινὲς δὲ σκληράν, καθὼς κατὰ φύσιν τινὲς μὲν εἰσι σώφρονες, περὶ ὧν ὁ Κύριος εἶπεν· « Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, » οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῶν ἐγεννήθησαν οὕτω· τινὲς δὲ ἐπιβρέπεις εἰς τὴν ἀσέλγειαν, καθὼς ὁ Σολομών, περὶ οὗ ἐ-

2. Κορ.
9, 7.

Ματ. 19,
12.

3. Bx.
11, 1.

γράφῃ· «Καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομὼν ἦν φιλο-
ν γύναι». Λέγομεν δέ, ὅτι ἡ φύσις, ὅταν
ἡμεῖς θέλωμεν, ὑποτάσσεται εἰς τὴν χάριν·
ὁ Ζακχαῖος, ὁ σκληροκαρδῖος, ἐγένετο πρὸς
τοὺς πένητας συμπαθέστατος καὶ εὐεργετι-
κώτατος· ἡ ἀσελγὴς πόρνη ἐνίψε τοὺς πό-
δας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ
ἐγένετο σώφρων· ἡ Σαμαρεῖτις, ἣτις ἔλαβε
πέντε ἄνδρας, καὶ ἕτερον ἕκτον, ἐσωφρονί-
σθη, καὶ ἐκήρυξε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐνώ-
πιον τῶν τυράννων.

Ἄνθρωπε, λοιπὸν σὺ λέγεις, ὅτι, ἐπειδὴ
υπάρχεις φύσει ἀσυμπαθὴς, οὐδεμίαν ἀμαρ-
τίαν ἔχεις, ἐὰν μὴ ἐλεήσης τὸν πτωχόν·
ἀλλ' ἐπειδὴ τῆς ἀρετῆς τὰ σπέρματά εἰσιν
ἐμπεφυτευμένα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν,
καὶ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἑτοιμὸς ἐστίν εἰς τὴν
βοήθειάν σου, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι γενέσθαι
συμπαθὴς καὶ εὐσπλαγχνος, καθὼς, ἐὰν θέ-
λῃς, γίνεσαι ἐγκρατὴς καὶ σώφρων· διὰ τοῦ-
το δὲ ἀμαρτάνεις, ἐπειδὴ οὐ θέλεις.

1. Kp.
9, 27.

Ἄλλ' ὁ ἀσελγὴς, λέγεις, ἔχει διαφόρους
τρόπους, διὰ τῶν ὁποίων μαραίνει τῆς σαρ-
κὸς τὴν φλόγα, καὶ καταπραΰνει τῆς ἐπι-
θυμίας τὴν λύσσαν· διὰ τῆς προσευχῆς,
διὰ τῆς νηστείας, διὰ τῆς ἀγρυπνίας, διὰ
τῆς σκληραγωγίας ὑποπιᾶζων τὸ σῶμα
καὶ δουλαγωγῶν, γίνεται νικητὴς καὶ τρο-
παιούχος. Οὐχ ἡμεῖς, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ
νικά, καὶ τίθησιν εἰς τὴν κεφαλὴν ἡμῶν
τῆς νίκης τὸν στέφανον· ἡμεῖς ἀφ' ἐαυτῶν
οὐκ ἐσμέν ἱκανοὶ πρὸς τὰ τοιαῦτα κατορ-
θώματα· ἡμεῖς τὴν καλὴν διάθεσιν μόνον
δεικνύομεν, τὴν θέλησιν ἡμῶν δίδομεν, τὸ
κατὰ δύναμιν ποιῶμεν, ὁ δὲ θεὸς ποιεῖ

2. Kp.
3, 4, 5.

» θῆσιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ
» πρὸς τὸν θεόν· οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀ-
» φ' ἐαυτῶν λογίσασθαι τι ὡς ἐξ ἐαυτῶν,
» ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ.

Ἄκουσον τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου
εὐκόλα γίνεσαι εὐσπλαγχνος. Ὄταν συν-
αντᾷς τὸν πτωχόν, μὴ ἀποστρέφῃς τὸ
πρόσωπόν σου ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ, στηρίζας
τὰ ὄμματα σου ἐπ' αὐτόν, καὶ παρατηρή-
σας τὴν ἐλεεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν, προσ-
ήλωσον τὸν νοῦν σου εἰς τὴν στενοχωρίαν
καὶ τὴν θλίψιν τῆς καρδίας αὐτοῦ. Ὄταν
βλέπῃς τὴν οἰκίαν τῆς πτωχῆς καὶ ἀπόρου
χήρας, μὴ φύγῃς, ἀλλ' εἰσελθὼν εἰς αὐτὴν
βλέπε τὰ δάκρυα αὐτῆς, ὅτε περικυκλοῦσιν
αὐτὴν τὰ μικρὰ ὀρφανὰ αὐτῆς γυμνά, καὶ
κλαίοντα, καὶ φωνῇ ἐλεεινῇ ζητοῦντα πα-
ρ' αὐτῆς τροφήν. Ὄταν πλησιάζῃς εἰς τὸν
οἶκον, ὅπου κατάκειται ὁ πτωχός, ὁ ἀσθενής,
μὴ ἀναχωρήσῃς ἐκεῖθεν, ἀλλ' εἰσελθε καὶ
βλέπε, ὅτι οὐδὲ ἱατρός ἐκεῖ, οὐδὲ ἱατρικόν,
οὐδὲ ὑπηρέτης, οὐδὲ τροφή, οὐδὲ ἄνθρωπος,
ἵνα δροσίῃ τὴν δίψαν αὐτοῦ· μὴ φύγῃς
εὐθύς, ἀλλὰ σῇθι ἐκεῖ, καὶ βλέπε αὐτόν κα-
τακείμενον ἐπὶ γῆς, βλέπε τὰς πληγὰς, ἐρεῦ-
νησον ποία ἡ ἀσθένεια· σῇθι ἐκεῖ, καὶ ἄκουσον
ὀδυνηρὰς φωνὰς τὰς ἐκ τῶν πόνων τῆς
ἀρρώστιας αὐτοῦ. Ὄταν βλέπῃς τὸν πτω-
χὸν ἐκτείνοντα τὴν χεῖρα, καὶ ζητοῦντα τὸ
ἔλεός σου, μὴ ὀργίζεσαι, μὴ ἀγανακτεῖς,
ἀλλὰ χαῖρε καὶ ἀγάλλου, νομίζων, ὅτι αὐ-
τός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ ὁ σωτὴρ σου, ὅστις
ἐκτείνει τὴν χεῖρα καὶ ζητεῖ παρὰ σοῦ τὴν
κλεῖδα, ἵνα ἀνοίξῃ σοι τοῦ παραδείσου τὴν
θύραν. Ὄταν ταῦτα ποιῇς, τότε καὶ τὴν
ἀγαθὴν σου προαίρεσιν δεικνύεις, καὶ τὸ

κατὰ δυνάμιν σου συνεισφέρεις, καὶ ἐτοιμάζεις τὴν καρδίαν σου πρὸς ὑποδοχὴν τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος. Ὅθεν τότε ἡ χάρις ἐνεργεῖ ἐν σοί, καὶ νικῶσα τὴν φύσιν, ἀπαλύνει τὴν σκληρότητα τῆς καρδίας σου· συμπαθὴς δὲ τότε καὶ εὐσπλαγχνος γεγνημένος, καὶ συμπάσχων τοῖς πάσχουσι, καὶ ἐκτείνων μετὰ χαρᾶς τὴν χεῖρα εἰς βοήθειαν

τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων, γίνεσαι οἰκτίρμων, καθὼς καὶ ὁ πατήρ σου ὁ ἐπουράνιος « οἰκτίρμων ἐστὶ »· διὸ καὶ κληρονόμος γίνεσαι τῆς αἰωνίου βασιλείας αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα, καὶ ἡ τιμὴ, καὶ ἡ λατρεία εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Λουκ. Σ,
36.

